

คุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็น
ของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Desired Characteristic of Teachers as Perceived
by Students and Instructors at
Bangkok University

ทัศนีย์นารด ลิมสุทิวานภูมิ*
Tassaneenart Limsuthiwanpum

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
Assistant professor , Bangkok University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็น และจัดอันดับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิคการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรมของครู และ 2) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างสุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะบัญชีชั้นปีที่ 1 – 4 หลักสูตรปกติ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 300 คน และอาจารย์ 18 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงรายด้านระหว่าง 0.83 ถึง 1.00 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเบื้องต้น การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูของนักศึกษาและอาจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการจัดอันดับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์รายด้าน 5 อันดับแรกเรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านคุณธรรมของครู ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านทักษะและเทคนิคการสอน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า 4.00 และ 2) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

คำสำคัญ : คุณลักษณะพึงประสงค์

Abstract

The purposes of this research were 1) to study and rank the desired characteristics of teachers as perceived by students and teachers in overall and 5 aspects of academic, instruction techniques and skills, measurement and evaluation, personality and leadership, and morality, and 2) to compare the means of the perceived desirable characteristics of teachers in overall and aspect-wise among group of students with different sex, year of study, and learning achievement. The random sample for this study consisted of 300 first semester, academic year 2011, 1st – 4th year students and 18 teachers in the regular program from the Faculty of Commerce. The research instrument was a 5-point rating scale-type questionnaire with an aspect-wise reliability between 0.83 to 1.00. Descriptive statistics, mean comparison using t-test and analysis of variances were used for data analysis. The major findings were as follows:

keyword : Desirable Characteristics

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครูบัญชีเป็นผู้ให้ความรู้ด้านวิธีการจัดทำบัญชีแก่ลูกศิษย์ เพื่อสร้างนักบัญชีที่สามารถจัดทำข้อมูลอันมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถประยุกต์ใช้ความรู้กับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ครูบัญชีเป็นผู้พัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีให้ทันสมัยอยู่เสมอ การบัญชีมีความสำคัญดังพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ความว่า

“ทำบัญชีให้เห็นว่าสมดุลไม่ขาดทุน ถ้าทุกคนสามารถที่จะทำให้พอดีไม่ขาดทุน ประเทศชาติไม่ขาดทุนแน่ และประเทศชาติขาดทุนอย่างนี้ ไม่ขาดทุนอยู่รอด ข้อสำคัญเป็นอย่างนี้ที่ว่าเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่พอเพียงในการบริโภคแต่ให้พอเพียงในการมีชีวิตอยู่ บางคนก็อาจจะรวยได้ทีเดียว” พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2541 (กรมตรวจบัญชี สหกรณ์, 2554)

การทำบัญชีทำให้บุคคลทั่วไปได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารการเงินของตน และนิติบุคคลในภาคธุรกิจได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารกิจการ การที่บุคคลทั่วไปและหน่วยงาน/องค์กรธุรกิจทั้งภาครัฐและเอกชนไม่ว่าจะมีรายได้มากหรือน้อยเพียงใดต่างจัดทำบัญชี เพื่อให้ได้รับข้อมูลทางการเงินสำหรับใช้ปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อน เสริมจุดแข็ง ทำให้สถานภาพทางการเงินและธุรกิจเติบโตมีฐานะการเงินที่มั่นคง มีผลการดำเนินงานดีส่งผลให้คนในชาติมีงานทำมีเงินใช้จ่าย มีเงินเก็บออม มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันจะส่งผลให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าและมีการพัฒนา

ความสำคัญของการบัญชีต่อการบริหารการเงินของบุคคล และการบริหารกิจการของภาคธุรกิจ ทำให้การจัดการศึกษาในสาขาการบัญชีในระดับอุดมศึกษาได้รับความนิยมเป็นที่สนใจในการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษา การจัดการศึกษาในคณะบัญชีก็เช่นเดียวกับคณะอื่นๆ ในประเด็นที่ว่าครูอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังคุณธรรมให้กับผู้เรียน ตรงตามมาตรา 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้ความหมายของครู ว่า “ครูเป็นบุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่หลักทางการศึกษาดูแลการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน” (วันทนีย์ อัมระนันท์, 2551) นอกจากนี้มีงานวิจัยที่ยืนยันว่าวิธีการสอนของครูมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Riney, Gwen, Thomas, Conn & Kelley, 2006) คุณภาพของการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับครูเพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดและเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ (Wright, Horn & Sanders 1997)

จากความสำคัญของครูดังกล่าว ทำให้สังคมคาดหวังให้ครูมีคุณลักษณะที่ดีงาม แต่ความเป็นจริงที่ปรากฏพบว่าครูบางส่วนยังขาดคุณภาพ ดังเห็นได้จากหลักฐานจากสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทรายงานข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ เช่น ผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาภายนอกกรอบสองโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) เปิดเผยว่ามีสถาบัน

ที่เข้ารับการประเมินทั้งหมด 199 แห่ง ผ่านการรับรอง 185 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 92.97 กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งมีจำนวน 54 แห่ง รับรอง 46 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.18 มีมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีผลการประเมินรอพินิจและไม่รับรองร้อยละ 14.82 ในเบื้องต้นพบว่าสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองเกิดจากปัญหาคุณภาพครู (สถานศึกษาไม่ผ่านประเมินฯ สมศ. รอบ 2 โดยคุณภาพครูต่ำ, 2552) และครูบางส่วนยังมีลักษณะไม่พึงประสงค์ จากการสำรวจของผู้อำนวยการวิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญในหัวข้อ “ครูสอนได้อย่างไรได้ใจเด็ก?” พบว่า “มีเด็กบางส่วนพบกับครูที่สอนไม่ดี โดยเฉพาะครูที่มีลักษณะดุ อารมณ์ฉุนเฉียว โมโหง่าย ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ และครูที่ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก เช่น ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน โดยเด็กให้ความสำคัญกับ 2 ประเด็นนี้มากกว่าการที่ครูสอนไม่เก่ง อธิบายไม่รู้เรื่องหรือเป็นคนไม่เก่งไม่มีความรู้เสียอีก” (ผลสำรวจครูสอนดีแบบไหนได้ใจเด็กสะท้อนภาพแม่พิมพ์ที่ไม่เลือกปฏิบัติไม่โมโหง่าย, 2554) แม้ว่าหลักฐานจากสื่อสิ่งพิมพ์จะขาดความน่าเชื่อถือตามหลักวิชาการ แต่หลักฐานจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีการนำเสนออย่างต่อเนื่องในด้านสภาพปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ไม่พึงประสงค์ เป็นตัวบ่งชี้หนึ่งที่กระตุ้นให้นักวิชาการสนใจศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ได้เกี่ยวข้องคาดหวัง อันมีผลทำให้มีการวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะที่คาดหวัง/ที่พึงประสงค์ของครูอาจารย์” ในบริบทสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ดังเช่นงานวิจัยของ วิเรืองรอง รัตนวิไลสกุล (2545) สุคนธา ทองบริสุทธิ์ (2553) กิตติกร ไทยใหญ่ (2553) ชานนท์ เสากลีลาว (2552)

ในคณะบัญชี มหาวิทยาลัยเอกชนยังไม่มี การวิจัยที่ศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะที่คาดหวัง/ที่พึงประสงค์ของครูอาจารย์” โดยตรง ผู้วิจัย ในฐานะอาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ คนหนึ่งเห็นว่า การวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอาจารย์นี้ แม้ว่าจะเป็นการวิจัยสำรวจ แต่ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ในฐานะที่เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การปรับปรุง/พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอาจารย์ นอกจากนี้การสำรวจที่ขยายผลในเชิงเปรียบเทียบยังช่วยให้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม นักศึกษาและครูอาจารย์ และความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยถึงที่มา/สาเหตุ ที่ทำให้เกิดความแตกต่าง และได้แนวทางในการปรับปรุงเพื่อให้คณะบัญชี มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานครสามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่ ความดี มีความคิดสร้างสรรค์และมีจิตวิญญาณ ผู้ประกอบการ สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตรงตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและจัดอันดับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี ต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิคการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรมของครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและ

รายด้านระหว่างกลุ่มนักศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. อาจารย์คณะบัญชีใช้เป็นแนวทางปรับปรุงลักษณะของตนให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษา

2. ผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นอาจารย์ในอนาคต และได้แนวทางการพัฒนาบุคลากร

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอรายงานการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในตอนนี้ ผู้วิจัยแยกนำเสนอเป็น 4 หัวข้อ คือ ความหมาย และคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดและสมมุติฐานวิจัย ดังรายละเอียดแต่ละหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายและคุณลักษณะของครู

“ครูเป็นผู้มีบทบาทโดยตรงในด้านผู้ให้ความรู้ จึงควรพัฒนาตนให้เป็นผู้มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและถ่ายทอดความรู้ให้เยาวชนไปพัฒนาสัพพะวิทยาต่างๆ ขณะเดียวกันการอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมก็เป็นสิ่งสำคัญเสมอกัน จะละเลยเสียไม่ได้ นอกจากครูผู้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาก็ควรต้องปรึกษาหารือร่วมกันวางแผนการศึกษาให้เหมาะสม และส่งเสริมการอบรมให้มีความสามารถ รอบรู้ ทนสมัย” พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานเปิดการประชุมสมัชชาการศึกษา นานาชาติแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 2 เรื่อง “การศึกษาและการฝึกอบรมในโลกที่เปลี่ยนแปลง”

เนื่องในโอกาสวันครูโลก เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2549 จัดโดยกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) และ องค์การยูเนสโก(พระเทพฯ ทรงแนะคุณธรรมจริยธรรมสร้างสังคมแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2549)

คำว่า “ครู” มีความหมาย และคุณลักษณะหลากหลาย ดังที่ผู้วิจัยได้รวบรวมสาระจากเอกสารสรุปได้ว่า ครู หมายถึง ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) หรือบุคคลที่มีอาชีพสอนคนอื่นโดยเฉพาะเด็กๆ (Farlex, 2012) หรือผู้ให้ความรู้และทำให้เด็กมีคุณค่า โดยการเตรียมให้เด็กๆ สามารถหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป และเตรียมให้เด็กๆ สามารถออกไปทำงานได้ ครูจึงเป็นผู้สร้างการศึกษาที่ดีให้กับเด็ก (Teachers First, 2005) ครูมีความสำคัญต่อความเจริญของบุคคลและชาติบ้านเมืองเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะ ชาติบ้านเมืองจะมีความเจริญมั่นคงอยู่ได้ ก็เพราะประชาชนในชาติได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธี การพัฒนาคนจะดำเนินไปอย่างถูกต้องก็เพราะมีระบบการศึกษาที่ดี และระบบการศึกษาจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพก็เพราะมีครูที่มีคุณภาพ (จุฑารัตน์ จันทรคำ, 2545) สรุปได้ว่า ครูคือผู้ที่มีอาชีพซึ่งทำหน้าที่สอนและถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเรียนต่อในระดับสูงขึ้น และสร้างคุณค่าแก่ตนเอง ทำประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้ เป็นผลให้ระบบการศึกษาและสังคมเจริญก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาคณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู หรือบทบาทของครูที่สังคมคาดหวังจากสถานภาพ และหน้าที่ของครู ผู้วิจัยพิจารณาจากเอกสาร 3 แหล่ง แหล่งเอกสารแรก มาจาก

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548 (2548) และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 (2554) มีข้อความที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู 3 หมวด หมวด 1 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ข้อ 5 ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าหรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรองโดยมีความรู้ดังต่อไปนี้ 1) ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) การวัดและประเมินผลการศึกษา 6) การบริหารจัดการในห้องเรียน 7) การวิจัยการศึกษา 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และ 9) ความเป็นครู หมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ข้อ 10 ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมวด 3 จรรยาบรรณของวิชาชีพ ข้อ 13 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

และแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ส่วนที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง ข้อ 14 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาการด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ ส่วนที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ข้อ 15 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ส่วนที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ข้อ 16 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า ข้อ 17 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ และข้อ 18 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งกาย วาจา และจิตใจ

แหล่งเอกสารที่สอง มาจากลักษณะพึงประสงค์ของครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) มีข้อกำหนดตัวบ่งชี้คุณลักษณะพึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัยเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก รวม 4 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้ คือ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านมีวินัยณความเป็นครู มีคุณธรรมจริยธรรม มี 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 3 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มี 3 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านคุณวุฒิความรู้ความสามารถตรงกับงานที่

รับผิดชอบ มี 1 ตัวบ่งชี้

แหล่งเอกสารที่สาม มาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยของ ชานนท์ เสาเกลียว (2552) ศึกษาคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูธุรกิจ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิคการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรมของครู สุคนธา ทองบริสุทธิ์ (2553) ศึกษาคุณลักษณะพึงประสงค์ของอาจารย์ในความคิดเห็นของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา กิตติกร ไทยใหญ่ (2553) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู แบ่งเป็น 5 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิคการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมของครู และ จิเรียงรอง รัตนวิไลสกุล (2545) ศึกษาคุณลักษณะครูที่พึงประสงค์ของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม ด้านสังคม ด้านบุคลิกภาพ และด้านการปฏิบัติงานของครูในการสร้างความรู้สึกรู้สึกเชื่อมั่นและความมั่นคงทางจิตใจให้กับผู้เรียน

โดยสรุปจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งสามแหล่ง ผู้วิจัยสรุปคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูทั้งในด้านบทบาทหน้าที่ได้เป็น 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการรวมทั้งคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถที่ตรงกับงาน เช่น การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัย ด้านทักษะและเทคนิคการสอนรวมทั้งการบริหารจัดการห้องเรียน และการพัฒนาสื่อการสอน ด้านการวัดผลและ

ประเมินผล รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากผล การวัดและการประเมิน ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรมของครูรวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู

2. ปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู

มีเอกสารที่ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะครู ทั้งปัญหาในภาพรวม และรายละเอียด สภาพปัญหาในภาพรวมได้จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. (2552) ซึ่งเปิดเผยผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง ระดับอุดมศึกษา พบว่ามีสถาบันที่เข้ารับการประเมินทั้งหมด 199 แห่ง ผ่านการรับรอง 185 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 92.97 รอพินิจ 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.52 และไม่รับรอง 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.51 โดยกลุ่มที่มีปัญหามากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยเอกชนซึ่งมีจำนวน 54 แห่ง รับรอง 46 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.18 รอพินิจ และไม่ผ่านการรับรอง 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.82 ในเบื้องต้นพบว่าสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองเกิดจากปัญหาคุณภาพครู

ปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูส่วนที่เป็นรายละเอียด เป็นปัญหาของครูบางส่วน ซึ่งยังมีลักษณะไม่พึงประสงค์ จากการสำรวจของ ดร.นพดล กรรณิกา (2554) ผู้อำนวยการวิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัย อัสสัมชัญ ในหัวข้อ “ครูสอนได้อย่างไรได้ใจเด็ก?” พบว่า “มีเด็กบางส่วนพบกับครูที่สอนไม่ดี โดยเฉพาะครูที่มีลักษณะดุ อารมณ์ฉุนเฉียว โมโหง่าย ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ และครูที่ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก เช่น ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน โดยเด็กให้ความสำคัญกับ 2 ประเด็นนี้มากกว่า การที่ครูสอนไม่เก่ง อธิบายไม่รู้เรื่องหรือเป็นคนไม่เก่งไม่มีความรู้เสียคุณครูที่ใจดีเด็กมักจะ

เป็นครูที่ไม่เลือกปฏิบัติ และพยายามลดความเหลื่อมล้ำในชั้นเรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของฐานะทางเศรษฐกิจ เชื้อชาติ สีผิว เพศ และชาติพันธุ์ นอกจากนี้อุปสรรคสำคัญของการเรียนรู้และความสามารถทางสติปัญญาของเด็กนักเรียนคือ ความกลัว ถ้าเด็กรู้สึกว่าคุณครูเป็นคน “ดุ” และชอบข่มขู่ทำให้เด็กหวาดกลัว จะยิ่งทำให้เด็กไม่อยากเข้าเรียน ทำให้เด็กรู้สึกเบื่อ และส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็ก ทางออกคือการปฏิรูปความสัมพันธ์กับเด็ก เปลี่ยนการสอนมาเป็นการแบ่งปันเรียนรู้ร่วมกัน ลดความเหลื่อมล้ำในชั้นเรียน เคารพพัฒนลักษณะของเด็ก และทำให้เด็กรู้สึกอยากเป็นเจ้าของสิ่งประดิษฐ์ทางปัญญาของเขาเอง”

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมด้านงานวิจัยของกิตติกร ไทยใหญ่ (2553) ซึ่งสอดคล้องกับ สุคนธา ทองบริสุทธ์ (2553) และ ชานนท์ เสาเกลียว (2552) พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจัดอันดับความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษา กิตติกร ไทยใหญ่ (2553) สอดคล้องกับชานนท์ เสาเกลียว (2552) พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพของครูมากที่สุด รองลงมาเป็นคุณธรรมของครู ขณะที่ริเรื่องรอง รัตนวิไลสกุล (2545) พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับคุณธรรมของครูมากที่สุด และมีเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามตัวแปรอิสระสุคนธา ทองบริสุทธ์ (2553) และ ชานนท์ เสาเกลียว (2552) พบว่านักศึกษาที่เพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูไม่แตกต่างกัน

แต่ กิตติกร ไทยใหญ่ (2553) พบว่านักศึกษาที่เพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูแตกต่างกัน ส่วนตัวแปรระดับชั้นปีที่ศึกษา สุคนธา ทองบริสุทธ์ (2553) พบว่านักศึกษาที่ระดับชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมไม่แตกต่าง แต่เมื่อพิจารณารายด้าน นักศึกษาที่ระดับชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูด้านความสามารถในการสอนและด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สุคนธา ทองบริสุทธ์ (2553) และชานนท์ เสาเกลียว (2552) พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูแตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู ริเรื่องรอง รัตนวิไลสกุล (2545) พบว่าความคิดเห็นของอาจารย์ต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง และการจัดอันดับความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของอาจารย์พบว่าอาจารย์ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านการสอนและด้านวิชาการมากที่สุด

จากรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ก) นักศึกษาและอาจารย์มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูแตกต่างกัน และ ข) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูแตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่มีเพศ และระดับชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม มิงานวิจัยจำนวนน้อยที่ศึกษาความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาที่

มีเพศและระดับชั้นปีต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงยังคงศึกษาด้านเพศของนักศึกษาเป็นตัวแปรอิสระด้วยเพื่อตรวจสอบว่า เพศ และระดับชั้นปีเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดความแตกต่างของความคิดเห็นได้หรือไม่

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูในด้านบทบาทหน้าที่ได้เป็น 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิคการสอน

ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพ และความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรมของครู สำหรับตัวแปรอิสระในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ตัวแปรในกลุ่มนักศึกษารวม 3 ตัวแปร คือ เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวแปรในกลุ่มอาจารย์รวม 3 ตัวแปรคือ การดำรงตำแหน่งการบริหาร ระยะเวลาที่ทำงาน เป็นครู การมีบุตร ดังกรอบแนวคิดในการวิจัย และสมมุติฐานวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน แต่ไม่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีเพศและระดับชั้นปีต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาคณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1-4 หลักสูตรปกติ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 963 คน และอาจารย์จำนวน 18 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาคณะบัญชีชั้นปีที่

1-4 จำนวน 300 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างตามวิธีของ Yamane (2548) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สัดส่วนความคลาดเคลื่อน 0.05 และอาจารย์ที่มาปฏิบัติหน้าที่ในวันที่สำรวจจำนวน 18 คน

2. การรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือวิจัย
ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เครื่องมือวิจัย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู การสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู และนำแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูธุรกิจของ ชานนท์ เสาเกลียว (2552) มาปรับปรุงให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยกรุงเทพและเหมาะสมที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาได้แก่ เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ได้แก่ ตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งการบริหาร ระยะเวลาที่ทำงานเป็นครู และการมีบุตร และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้คุณลักษณะพึงประสงค์ของครูรวม 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการจำนวน 10 ข้อ ด้านทักษะและเทคนิคการสอนจำนวน 10 ข้อ ด้านการวัดผลและประเมินผลจำนวน 10 ข้อ ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำจำนวน 10 ข้อ และด้านคุณธรรมของครูจำนวน 10 ข้อ รวมจำนวนทั้งหมด 50 ข้อ จากนั้นได้นำแบบสอบถามนี้

ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ในข้อคำถามซึ่งเหมาะที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามพบว่าค่าดัชนี IOC (Index of consistency) รายด้านอยู่ระหว่าง 0.83 - 1.00 หลังการปรับแก้แบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้นำแบบสอบถามนั้นไปใช้กับกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 คน ผลการทดลองพบว่าค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามทั้ง 5 ด้านมีค่าเท่ากับ 0.83 0.93 0.90 1.00 และ 0.83 หมายความว่าเครื่องมือมีระดับความเชื่อมั่นสูง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้ 1) การประมาณค่าความเชื่อมั่นเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐานสำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และ 3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วย สถิติที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เพื่อตรวจสอบสมมุติฐานวิจัยทั้งสองข้อ

ผลการวิจัย

การเสนอรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแยกนำเสนอเป็น 3 ตอน ตอนแรก เป็นรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ตอนที่ 2-3 เป็นผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1-2 คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์

คณะบัญชีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูระหว่างกลุ่มนักศึกษา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์ พบว่า ก) นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายโดยมีผู้ตอบจำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 78.3 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 30.4 รองลงมาได้แก่ ชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 29.1) ชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 22.4)

และชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 18.1) ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไปมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.3 และ ข) อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำรงหรือเคยดำรงตำแหน่งการบริหาร โดยมีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 ระยะเวลาที่ทำงานเป็นครูส่วนใหญ่มากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมาได้แก่ ตั้งแต่ 10 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.8 และส่วนใหญ่ไม่มีบุตร คิดเป็นร้อยละ 61.1 ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาและอาจารย์จำแนกตามค่าของตัวแปรกลุ่มนักศึกษาและกลุ่มอาจารย์

ตัวแปรกลุ่มนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	ตัวแปรกลุ่มอาจารย์	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	299	100.00	การดำรงตำแหน่งการบริหาร	18	100.00
ชาย	65	21.7	ใช่	11	61.1
หญิง	234	78.3	ไม่ใช่	7	38.9
ระดับชั้นปีที่ศึกษา	299	100.00	ระยะเวลาที่ทำงานเป็นครู	18	100.00
ชั้นปีที่ 1	87	29.1	น้อยกว่า 5 ปี	-	-
ชั้นปีที่ 2	91	30.4	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	-	-
ชั้นปีที่ 3	54	18.1	ตั้งแต่ 10 - 15 ปี	5	27.8
ชั้นปีที่ 4	67	22.4	มากกว่า 15 ปี	13	72.2
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	294	100.00	การมีบุตร	18	100.00
GPA < 2.00	9	3.1	มี	7	38.9
2.00 ≤ GPA < 2.49	56	19.0	ไม่มี	11	61.1
2.50 ≤ GPA < 2.99	87	29.6			
GPA > 3.00	142	48.3			

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1 ในตอนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและจัดอันดับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านใน 5 ด้าน โดยใช้ค่าร้อยละ และการจัดเรียงอันดับคะแนนเฉลี่ย เมื่อใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.51 – 5.00 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.51 – 4.50 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.51 – 3.50 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.51 – 2.50 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.00 – 1.50 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ พบว่า คุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพเป็นรายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้

อันดับที่ 1 ด้านคุณธรรมของครู ($\bar{X}$ = 4.50 และ SD. = .519) อยู่ในระดับมาก

อันดับที่ 2 ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ ($\bar{X}$ = 4.40 และ SD. = .524) อยู่ในระดับมาก

อันดับที่ 3 ด้านวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.29 และ SD. = .515) อยู่ในระดับมาก

อันดับที่ 4 ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.27 และ SD. = .519) อยู่ในระดับมาก

อันดับที่ 5 ด้านทักษะและเทคนิคการสอน ($\bar{X}$ = 4.07 และ SD. = .621) อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 8 ข้อที่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ รักและศรัทธาในวิชาชีพครู ($\bar{X}$ = 4.68 และ SD. = .567) ซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}$ = 4.65 และ SD. = .558) สอนนักศึกษาโดยไม่ปิดบังความรู้ ($\bar{X}$ = 4.64 และ SD. = .610) แต่งกายสุภาพเรียบร้อยและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{X}$ = 4.57 และ SD. = .596) ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X}$ = 4.55 และ SD. = .614) มีระเบียบวินัยและวางตนอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.55 และ SD. = .609) มีความเสียสละ อุทิศเวลาเพื่องาน ($\bar{X}$ = 4.53 และ SD. = .650) และมีความละเอียดต่อการประพฤติไม่เหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.52 และ SD. = .631) ดังรายละเอียดในตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู

คุณลักษณะพึงประสงค์ของครู	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	ความหมาย	อันดับ
ด้านวิชาการ				
1. มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง	4.28	.689	มาก	28
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ขอบเขตเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน	4.27	.661	มาก	30
3. ตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาในวิชาที่สอนได้ชัดเจน	4.30	.748	มาก	25
4. มีเอกสารประกอบการสอนในวิชาที่สอน	4.35	.721	มาก	23
5. มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน	4.40	.721	มาก	16
6. มีการจัดทำแผนและวางแผนในการสอน	4.42	.649	มาก	13
7. จัดลำดับเนื้อหารายวิชาที่สอนได้อย่างเหมาะสม	4.36	.687	มาก	21
8. ให้คำแนะนำแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน	4.17	.711	มาก	37
9. นำประสบการณ์ทางธุรกิจมาเป็นตัวอย่างประกอบการสอน	4.14	.847	มาก	43
10. สนใจศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ทางวิชาการเพิ่มเติมอยู่เสมอ	4.20	.738	มาก	33
รวม	4.29	.515	มาก	3
ด้านทักษะและเทคนิคการสอน				
1. ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อต่อการเรียนรู้	4.15	.806	มาก	42
2. สามารถสอนเรื่องที่ยากให้เข้าใจได้ง่าย	4.09	.866	มาก	46
3. มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี	4.29	.764	มาก	26
4. เป็นผู้ริเริ่มค้นคว้าหาวิธีการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ	4.12	.787	มาก	44
5. ส่งเสริมให้นักศึกษาวิเคราะห์ วิจัย สืบเคราะห์ปัญหา และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ	4.20	.715	มาก	33
6. ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.17	.786	มาก	37
7. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสวงหาความรู้ในด้านธุรกิจแขนงต่างๆ จากแหล่งความรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง	4.16	.791	มาก	40
8. เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมมาให้ความรู้เสริมแก่นักศึกษา	3.53	.961	มาก	50
9. มีการตั้งคำถามและใช้คำถามได้อย่างเหมาะสม	3.98	.774	มาก	48
10. สร้างบรรยากาศและสร้างความสนใจในนักศึกษาขณะการสอน	3.98	.899	มาก	48
รวม	4.07	.621	มาก	5

คุณลักษณะพึงประสงค์ของครู	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	ความหมาย	อันดับ
ด้านการวัดและประเมินผล				
1. การวัดผลและประเมินผลกำหนดเกณฑ์ชัดเจนและเหมาะสม	4.28	.670	มาก	28
2. การวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้ตกลงไว้	4.38	.658	มาก	17
3. มีความยุติธรรมโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการวัดผลได้	4.50	.715	มาก	9
4. ข้อสอบที่ใช้วัดผลมีความเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่สอน	4.41	.673	มาก	14
5. นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.16	.712	มาก	40
6. การวัดผลและประเมินผลคำนึงถึงความยากง่ายของบทเรียน	4.20	.693	มาก	33
7. การวัดผลมีการประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาประกอบ	4.11	.739	มาก	45
8. มีการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะๆ	4.09	.724	มาก	46
9. การประเมินผลใช้แบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มควบคู่กันไป	4.17	.739	มาก	37
10. การวัดผลและประเมินผลมีความน่าเชื่อถือและได้มาตรฐาน	4.38	.655	มาก	17
รวม	4.27	.519	มาก	4
ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ				
1. แต่งกายสุภาพเรียบร้อยและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.57	.596	มากที่สุด	4
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง คล่องแคล่ว ว่องไว	4.41	.679	มาก	14
3. ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.55	.614	มากที่สุด	5
4. มีระเบียบวินัยและวางตนอย่างเหมาะสม	4.55	.609	มากที่สุด	5
5. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีในทุกสถานการณ์	4.44	.682	มาก	12
6. มีความสามารถในการพูดเจรจาจาใจบุคคล	4.33	.713	มาก	24
7. รักษาระเบียบวินัยอย่างเข้มงวดกวดขันต่อนักศึกษาทุกคน	4.24	.736	มาก	31
8. มีอารมณ์ขัน สร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง	4.22	.844	มาก	32
9. เข้าใจความรู้สึกของนักศึกษา สามารถเข้ากับนักศึกษาได้	4.29	.838	มาก	26
10. สามารถรับฟังคำวิจารณ์ข้อบกพร่องและนำไปแก้ไข	4.36	.764	มาก	21
รวม	4.40	.524	มาก	2

คุณลักษณะพึงประสงค์ของครู	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ความหมาย	อันดับ
ด้านคุณธรรมของครู				
1. มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์ทั่วหน้ากัน	4.50	.712	มาก	9
2. มีความเสียสละ อุทิศเวลาเพื่องาน	4.53	.650	มากที่สุด	7
3. มีความละเอียดต่อการประพฤติไม่เหมาะสม	4.52	.631	มากที่สุด	8
4. ปฏิบัติต่อนักศึกษาได้เหมาะสมและเสมอภาค	4.49	.761	มาก	11
5. มีความอดทน อดกลั้นต่อพฤติกรรมต่างๆ ของนักศึกษา	4.37	.749	มาก	20
6. ติดตามไล่ถามทุกข์สุขของนักศึกษาอยู่เสมอ	4.20	.825	มาก	33
7. สามารถเก็บความลับของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี	4.38	.729	มาก	17
8. สอนนักศึกษาโดยไม่ปิดบังความรู้	4.64	.610	มากที่สุด	3
9. ซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น	4.65	.558	มากที่สุด	2
10. รักและศรัทธาในวิชาชีพครู	4.68	.567	มากที่สุด	1
รวม	4.50	.519	มาก	1
ภาพรวม	4.30	.485	มาก	

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูระหว่างกลุ่มนักศึกษา

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ข้อ 2 ในตอนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้าน ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ แยกเป็น 3 หัวข้อ ตามตัวแปรอิสระที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกกลุ่มนักศึกษา ดังต่อไปนี้

ก) ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบระหว่าง

กลุ่มนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาชายสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาหญิงเล็กน้อย ในด้านวิชาการ ด้านทักษะ และเทคนิคการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล และด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ แต่ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาชายต่ำกว่ากลุ่มนักศึกษาหญิงโดยรวม และในด้านคุณธรรมของครู ทั้งนี้ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากความแตกต่างมีค่าน้อย ทำให้ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบที ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังรายละเอียดในตาราง 4

ข) ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวม

และรายด้านทุกด้านระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับ
ชั้นปีแตกต่างกัน พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของ
นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และชั้นปีที่ 2
มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมี

ค่าน้อย ทำให้ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนไม่พบ
ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
ดังรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูในแต่ละด้านและโดย
รวม ระหว่างกลุ่มนักศึกษาจำแนกตามเพศชายและหญิง

ความคิดเห็นด้าน	1. เพศชาย			2. เพศหญิง			t	Sig.
	n	$\bar{X}$	SD.	n	$\bar{X}$	SD		
วิชาการ	64	4.23	.467	229	4.17	.560	2.337	.074
ทักษะและเทคนิค	63	4.10	.519	227	3.93	.636	1.473	.222
การสอน								
การวัดและประเมินผล	63	4.23	.475	228	4.18	.545	1.328	.265
บุคลิกภาพและความ	64	4.41	.484	229	4.33	.593	0.466	.706
เป็นผู้นำ								
คุณธรรมของครู	63	4.54	.474	227	4.43	.571	0.696	.555
ภาพรวม	61	4.30	.402	219	4.21	.530	0.932	.426

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูในแต่ละด้านและ
โดยรวม ระหว่างกลุ่มนักศึกษาจำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา

ความคิดเห็นด้าน	1. ปีที่ 1 (n=86)		2. ปีที่ 2 (n=89)		3. ปีที่ 3 (n=54)		4. ปีที่ 4 (n=66)		F	Sig.
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
วิชาการ	4.23	.467	4.17	.560	4.36	.452	4.36	.541	2.337	.074
ทักษะและเทคนิคการสอน	4.10	.519	3.93	.636	4.08	.580	4.11	.747	1.473	.222
การวัดและประเมินผล	4.23	.475	4.18	.545	4.27	.478	4.35	.549	1.328	.265
บุคลิกภาพ และความ	4.41	.484	4.33	.593	4.43	.437	4.37	.563	0.466	.706
เป็นผู้นำ										
คุณธรรมของครู	4.54	.474	4.43	.571	4.45	.483	4.48	.547	0.696	.555
ภาพรวม	4.30	.402	4.21	.530	4.33	.436	4.32	.555	0.932	.426

ค) ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านทุกด้านระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน 3.00 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านทุกด้านสูงสุด รองลงไปคือ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 2.50 - 2.99 และระหว่าง 2.00 - 2.49 ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านทุกด้านต่ำสุด ดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูในแต่ละด้านและโดยรวม ระหว่างกลุ่มนักศึกษาจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความคิดเห็น	1) < 2.00 (n=9)		2) 2.00-2.49 (n=56)		3) 2.50-2.99 (n=86)		4) 3.00 ขึ้นไป (n=139)	
	X	SD.	X	SD	X	SD	X	SD
ด้านวิชาการ	3.98	.438	4.12	.562	4.21	.475	4.37	.502
ด้านทักษะและเทคนิคการสอน	3.62	.638	3.86	.702	3.96	.596	4.18	.569
ด้านการวัดและประเมินผล	3.86	.541	4.12	.514	4.18	.511	4.36	.495
ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ	4.00	.712	4.31	.536	4.28	.589	4.49	.450
ด้านคุณธรรมของครู	3.97	.768	4.40	.527	4.42	.579	4.56	.442
ภาพรวม	3.88	.556	4.15	.523	4.21	.480	4.40	.437

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู ในแต่ละด้านและโดยรวม ระหว่างกลุ่มนักศึกษาจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 กลุ่ม 2: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระหว่าง 2.00 - 2.49 กลุ่ม 3: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระหว่าง 2.50 - 2.99 และกลุ่ม 4 : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00 ขึ้นไป พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู

ในแต่ละด้านและโดยรวม โดยใช้ Scheffe test กรณีความแปรปรวนของประชากรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูในด้านวิชาการของนักศึกษา กลุ่ม 4 ($X = 4.37$) สูงกว่านักศึกษากลุ่ม 1 ($X = 3.98$) และกลุ่ม 2 ($X = 4.12$) ด้านทักษะและเทคนิคการสอนของนักศึกษากลุ่ม 4 ($X = 4.18$) สูงกว่านักศึกษากลุ่ม 1 ($X = 3.12$) และกลุ่ม 2 ($X = 3.86$) ด้านการวัดและประเมินผลของนักศึกษากลุ่ม 4 ($X = 4.36$) สูงกว่านักศึกษา

กลุ่ม 1 ($X = 3.86$) และค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของ นักศึกษากลุ่มที่ 4 ($X = 4.40$) สูงกว่านักศึกษากลุ่ม 1 ($X = 3.88$) กลุ่ม 2 ($X = 4.15$) และกลุ่ม 3 ($X = 4.21$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์โดยใช้ Dunnett's T3 กรณีความแปรปรวนของประชากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น ค่าเฉลี่ยความ

คิดเห็นของนักศึกษาต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูในด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำของนักศึกษากลุ่ม 4 ($X = 4.49$) สูงกว่านักศึกษากลุ่ม 1 ($X = 4.00$) และด้านคุณธรรมของครู ตามทัศนะของนักศึกษากลุ่ม 4 ($X = 4.56$) สูงกว่านักศึกษากลุ่ม 1 ($X = 3.97$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตาราง 7

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู ในแต่ละด้านและโดยรวม ระหว่างกลุ่มนักศึกษ่าจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.	การเปรียบเทียบรายคู่
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3.912	3	1.304	5.113	.002*	กลุ่ม 4 > กลุ่ม 1, 2 (Scheffe test)
	ภายในกลุ่ม	72.693	285	0.255			
	รวม	76.606	288				
ด้านทักษะและเทคนิคการสอน	ระหว่างกลุ่ม	6.431	3	2.144	5.834	.001*	กลุ่ม 4 > กลุ่ม 1, 2 (Scheffe test)
	ภายในกลุ่ม	103.630	282	0.367			
	รวม	110.061	285				
ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4.168	3	1.389	5.449	.001*	กลุ่ม 4 > กลุ่ม 1 (Scheffe test)
	ภายในกลุ่ม	72.160	283	0.255			
	รวม	76.328	286				
ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	4.212	3	1.404	5.192	.002*	กลุ่ม 4 > กลุ่ม 1 (Dunnett's T3)
	ภายในกลุ่ม	77.061	285	0.270			
	รวม	81.273	288				
ด้านคุณธรรมของครู	ระหว่างกลุ่ม	3.917	3	1.306	4.945	.002*	กลุ่ม 4 > กลุ่ม 1 (Dunnett's T3)
	ภายในกลุ่ม	74.452	282	0.264			
	รวม	78.369	285				
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.726	3	1.575	7.115	.001*	กลุ่ม 4 > กลุ่ม 1, 2, 3 (Scheffe test)
	ภายในกลุ่ม	60.221	272	0.221			
	รวม	64.946	275				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยในตอนนี้ ผู้วิจัยยึดวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นประเด็นการอภิปรายและเสนอผลการอภิปรายแยกเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

1. ลักษณะภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะสะท้อนลักษณะประชากรมหาวิทยาลัยกรุงเทพ กล่าวคือ กลุ่มนักศึกษามีสัดส่วนนักศึกษาแต่ละชั้นปีใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิงและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า 3.00 ในขณะที่กลุ่มอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์หญิงมีระยะเวลาทำงานเป็นครูกว่า 15 ปี และไม่มีบุตร ลักษณะภูมิหลังของกลุ่มนักศึกษามีแนวโน้มค่อนข้างจะเป็นนักศึกษาที่เรียนดี และกลุ่มอาจารย์มีแนวโน้มค่อนข้างดีในการประกอบอาชีพครูมาเป็นระยะเวลานาน ลักษณะภูมิหลังดังกล่าวที่ค่อนข้างดี จึงอาจมีส่วนทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากผลการวิจัยในอดีตได้

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ในการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ 2 ประการ คือ ก) โดยเฉลี่ยกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและแยกรายด้าน เมื่อพิจารณาลักษณะพึงประสงค์ของครูเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อความ 8 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ในจำนวนนี้เป็นข้อความในด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ 3 ข้อ และด้านคุณธรรมของครู 5 ข้อ และ ข) ผลการจัดอันดับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์พบว่า อันดับหนึ่ง คือ ด้านคุณธรรมของครู

รองลงไป คือ ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล และอันดับสุดท้าย คือ ด้านทักษะและเทคนิคการสอน ผลการวิจัยทั้งสองประการนี้สอดคล้องกันในประเด็นที่นักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชีให้ความสำคัญกับลักษณะด้านคุณธรรมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิเรืองรอง รัตนวิไลสกุล (2545) และของชานนท์ เสาเกลียว (2552) ที่พบว่าลักษณะพึงประสงค์ของครูที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามความคิดเห็นของนักศึกษา คือ ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม ด้านสังคม และด้านการปฏิบัติตนของครู ผลการวิจัยครั้งนี้อาจอธิบายได้ว่าเป็นผลมาจากลักษณะภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพที่ค่อนข้างจะเป็นนักศึกษาที่เรียนดีและ กลุ่มอาจารย์มีแนวโน้มค่อนข้างดีในการประกอบอาชีพครูมาเป็นระยะเวลานาน ซึ่งเป็นไปตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพซึ่งเน้นเรื่องคุณธรรมสภาพแวดล้อมตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยจึงส่งเสริมให้นักศึกษาและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับลักษณะด้านคุณธรรมของครู และด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำเป็นอย่างมาก และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ (ฟ้าวิภา วังศ์เลขา, 2553)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีภูมิหลัง แตกต่างกัน ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 ในการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านระหว่าง

กลุ่มนักศึกษาจำแนกตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 2 หัวข้อ หัวข้อแรก คือ ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู โดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มนักศึกษา จำแนกตามเพศชายกับเพศหญิง และกลุ่ม นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มนักศึกษาชายมี ค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาหญิงเล็กน้อย และ กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการวิจัยนี้เป็นไป ตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุคนธา ทองบริสุทธิ์ (2553) และของชานนท์ เสาเกลียว (2552) อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับตัวแปรเพศว่ากลุ่ม นักศึกษาเพศชายและหญิงอาจมีค่าเฉลี่ยความ คิดเห็นต่างกัน แต่เหตุผลที่ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกันนั้นอาจเนื่อง มาจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชายมีสัดส่วนน้อย กว่ากลุ่มนักศึกษาหญิงมากก็เป็นได้ นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตว่าตัวแปรเพศอาจจะมิมีอิทธิพล ปฏิสัมพันธ์กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ อีกด้วย หากได้มีการออกแบบการวิจัยที่จัดกลุ่ม ทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบแฟคตอเรียล (factorial design) อาจทำให้ได้ผลการวิจัยที่มี คุณค่ามากขึ้นด้วย

ผลการวิจัยหัวข้อที่สอง คือ ผลการ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะพึงประสงค์ของ ครูโดยรวมและรายด้าน ระหว่างกลุ่มนักศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันเป็น 4 กลุ่ม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่าเฉลี่ย คุณลักษณะพึงประสงค์ของครูสูงกว่ากลุ่ม นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนต่ำ ผล การวิจัยนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้และ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุคนธา ทองบริสุทธิ์ (2553) แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชานนท์ เสาเกลียว (2552) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บริบทงานวิจัยครั้งนี้และงานวิจัยของ สุคนธา ทองบริสุทธิ์ แตกต่างจากบริบทงานวิจัยของ ชานนท์ เสาเกลียว ซึ่งเป็นการวิจัยที่ศึกษา กับ นักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทย บริหารธุรกิจและพาณิชย์ อันเป็นหลักสูตร ระยะสั้น ใช้เวลาศึกษาเพียงสองปี และเป็น การศึกษาเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่สองเพียง ชั้นเดียว ส่วนการวิจัยครั้งนี้ และการวิจัยของ สุคนธา ทองบริสุทธิ์เป็นการศึกษากับนักศึกษา คณะบัญชีและคณะสัตวแพทยศาสตร์ และศึกษา กับนักศึกษาทุกชั้นปี

ประเด็นที่น่าสังเกตเกี่ยวกับผลการ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะพึงประสงค์ ของครูโดยรวมและรายด้าน ระหว่างกลุ่ม นักศึกษาจำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี และ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ การวิจัยครั้งนี้ เป็นเพียงการวิจัยสำรวจ เบื้องต้นเพื่อให้ได้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการวิจัยต่อไป ผลการวิจัยครั้งนี้ได้นำไป สู่แนวคำถามวิจัยต่อเนื่องอีก 5 คำถาม ดังนี้ 1) หากมีการออกแบบการวิจัยที่มีการศึกษา อิทธิพลหลักและอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ จะได้ผล การวิจัยที่ลึกซึ้งมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร 2) หากมี การวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจากทุกคณะ จะได้ผลแตกต่างจากการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ อย่างไร 3) หากพบอิทธิพลหลักและอิทธิพล ปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรเพศ ระดับชั้นปี และ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา อิทธิพลดังกล่าวส่งผ่าน ตัวแปรทางตามหลักทฤษฎีทางจิตวิทยาประเภท ไตบ่าง ที่ทำให้ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ

พึงประสงค์ของครูแตกต่างกัน 4) หากมองย้อนกลับทาง เป็นไปได้ไหมว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูในระดับสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูในระดับต่ำ และ 5) หากมีการประเมินคุณลักษณะของครูอาจารย์ตามที่เป็นจริง ผลการประเมินจะมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ที่ได้จากกลุ่มนักศึกษาและกลุ่มอาจารย์ในการวิจัยครั้งนี้มากน้อยเพียงไร ผลการวิจัยน่าจะมีประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพครูอาจารย์ แนวคำถามวิจัยเหล่านี้ควรมีการศึกษาวิจัยต่อเนื่องให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่แสดงให้เห็นว่า ทั้งกลุ่มนักศึกษาและกลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่าครูควรมีคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ใน

ระดับมาก โดยมีด้านคุณธรรมของครู และด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำมากกว่าด้านอื่น ควรมีการเผยแพร่ผลการวิจัยดังกล่าวในกลุ่มอาจารย์ เพื่อการวิพากษ์อันจะเป็นจุดตั้งต้นของการดำเนินการพัฒนานุเคราะห์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

โดยที่การวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการวิจัยสำรวจเบื้องต้นเพื่อให้ได้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิจัยต่อไป ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าควรมีการวิจัยต่อเนื่อง 2 แนวทาง คือ ก) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มนักศึกษาทุกคน โดยมีการศึกษาอิทธิพลหลักและอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งสามตัวแปรที่มีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครู ข) ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูทั้งสภาพที่คาดหวัง และสภาพที่เป็นจริงจากการประเมินโดยกลุ่มนักศึกษาและกลุ่มอาจารย์เพื่อเปรียบเทียบกัน ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณลักษณะของครูอาจารย์ นำไปสู่การพัฒนานุเคราะห์ต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2554). **ครูบัญชีอาสา: ผู้นำบัญชีจัดความยากจน**. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2554, จาก http://www.cad.go.th/ewtadmin/ewt/cadweb_org/ewt_news.php?nid=11100
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). **การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติกร ไทยใหญ่. (2553). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู**. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2554, จาก <http://www.bcbat.ac.th/research/Computer/Kittikorn.pdf>
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548. (2548, 5 กันยายน). สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2554, จาก www.edurmu.org/new/document/51.pdf
- คุรุสภา, สำนักงาน. (2554). **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ (ฉบับที่ 2) 2554**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2554, จาก <http://www.ksp.or.th/ksp2009/th/home/index.php>
- จุฑารัตน์ จันทรคำ. (2545). **ความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพด้านการจัดการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาในโรงเรียนพระหฤทัย อำเภอเชียงใหม่**. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ชานนท์ เสากลีว. (2552). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูธุรกิจ ตามทัศนะของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการ กรุงเทพมหานคร**. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ผลสำรวจครูสอนดีแบบไหนได้ใจเด็ก สะท้อนภาพแม่พิมพ์ที่ไม่เลือกปฏิบัติไม่โมโหร้าย. (2554, 13 พฤษภาคม). บ้านเมือง, 13.
- พระเทพฯ ทรงแนะคุณธรรมจริยธรรมสร้างสังคมแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน. (2549, 5 ตุลาคม). สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2554, จาก <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9490000124553>
- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2553). **คุณธรรมนำความรู้ ขับเคลื่อนการศึกษาแก่วิกฤติชาติ**. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2554, จาก <http://social.obec.go.th/node/33>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2554, จาก <http://rirs3.royin.go.th/dictionary.asp>

- วิเรืองรอง รัตนวิไลสกุล. (2545, เมษายน-มิถุนายน). การศึกษาคุณลักษณะครูที่พึงประสงค์
ของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วารสารวิจัย
และพัฒนา มจร., 25(2), 149-165. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2554,
จาก http://digital.lib.kmutt.ac.th/journal/kmuttv25n2_4.pdf
- วันทนีย์ อัมระนันท์. (2551). การวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะครูที่พึงประสงค์
ตามทัศนะของนักเรียนชั้นขฟ.3/31-32. สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2554,
จาก <http://www.utt.ac.th/elearning/rm/rs-sm-h5.pdf>
- สถานศึกษาไม่ผ่านประเมินฯ สมศ. รอบ 2 โวยคุณภาพครูต่ำ. (2552, 19 มีนาคม).
เว็บไซต์คมชัดลึก. จาก NEWSCenter Database
- สุคนธา ทองบริสุทธิ์. (2553). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในความคิดเห็นของนิสิต
คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2548). การใช้สถิติในงานวิจัยอย่างถูกต้องและได้มาตรฐานสากล
(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สามลดา.

Farlex. (2012). The free dictionary. Retrieved October 9, 2011, from
<http://www.thefreedictionary.com/teacher>

Riney, M., Thomas, C., Williams, G., & Kelley, B. (2006). The no child left behind
legislation and "highly qualified" teachers: An important but only partial
solution for educational reform. **National Forum of Applied Educational
Research Journal**, 20(3), 1-8.

Teachers First. (2005). The importance of teachers. Retrieved October 9, 2011,
from [http://www.teachersfirst.nl/Teaching/TheImportanceofTeachers/
tabid/236/Default.aspx](http://www.teachersfirst.nl/Teaching/TheImportanceofTeachers/tabid/236/Default.aspx)

Wright, S. P., Horn, S. P., & Sanders, W. L. (1997). Teacher and classroom context
effects on student achievement: Implications for teacher evaluation.
Journal of Personnel Evaluation in Education, 11(1), 57-67.